

Ironia inflable

El dia 26 d'abril, un enorme i sarcàstic globus amb l'efígie capgirada de Felip V presidirà la manifestació amb què el Bloc Jaume I reivindicarà els drets perduts amb els decrets de Nova Planta. El rei Borbó és, de nou avui, centre de polèmica.

A llunyada de sensibilitats autonòmiques, la Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre ha emès una nova moneda de cinquanta pessetes encunyada amb l'absolutista faç de Felip V. És l'últim contenciós que les terres de parla catalana mantenen amb el monarca Borbó. Plasmar el rostre del rei que va abolir els furs de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, ha estat interpretat per distintes organitzacions com un insult directe. La primera reacció va venir de la Joventut Nacionalista de Catalunya, que ha demanat la seua retirada immediata.

Al País Valencià, tots els grups de l'oposició parlamentària i Unió Valenciana (UV) s'han mostrat contraris a la decisió del Banc d'Espanya de traure aquesta moneda. Amb el silenci del PP com a fons (el grup popular a l'Ajuntament d'Almansa volia commemorar l'abolició dels furs), també Jòvens d'UV, i Unitat del Poble Valencià (UPV), entre altres formacions, han considerat que és un fet "greu". Els joves d'UPV varen ser els primers a indicar que les responsabilitats de la circulació de monedes són de l'ex-ministre socialista d'Economia, el valencià Pere Solbes, qui va signar l'ordre d'emissió de la polèmica moneda al desembre del 1995. Joves d'UPV manté reunions periòdiques amb Carles Campuzano, diputat de CiU al Parlament Espanyol i en la darrera van tractar el tema per trobar alguna estratègia política que impedira la distribució de la moneda. El grup municipal d'UPV a Xàtiva, ciutat arrasada per Felip V, ha presentat una mo-

ció perquè l'ajuntament de la vila es manifeste contra l'encunyament.

Els actes del 26 d'abril. El Bloc de Progrés Jaume I ha manifestat també que no vol que "el destructor de les nostres llibertats circule entre nosaltres en monedes d'ús diari". El 1997 marca el 290 aniversari de la pèrdua dels furs com a conseqüència dels decrets de Nova Planta i de la derrota d'Almansa esdevinguda el 25 d'abril de 1707, i per aquest mo-

tiu el Bloc de Progrés Jaume I organitza una sèrie d'actes reivindicatius que es desenvoluparan el proper 26 d'abril, dissabte. El més decidit serà una manifestació que travessarà el centre de València, i que començarà en la plaça de Sant Agustí per acabar en la plaça d'Amèrica. Aquesta manifestació estarà presidida per un enorme globus que representa la figura capgirada de Felip V, segons ha estat projectada per l'artista plàstic Artur Heras.

Les Corts valencianes acordaren per unanimitat demanar el passat octubre l'abolició simbòlica dels decrets de Nova Planta al rei d'Espanya Joan Carles I, descendent de Felip V. Aquest consens inspira directament el Bloc per demanar els drets perduts fa tres-cents anys. Autodeterminació, major presència valenciana a la Unió Europea, normalització lingüística i major federació amb Catalunya i Balears són exigències que el Bloc considera reforçades per dos motius: per l'acord recent del Parlament de Catalunya —excepte els representants del PP— de reclamar el derogament dels decrets de Nova Planta i la proposició no de llei feta en el mateix sentit al parlament de les Illes Balears pel Partit Socialista de Mallorca (PSM). Així, el globus sobre la manifestació serà el colofó a diverses activitats (conferències, edició de llibrets, etcètera) que precediran el dia 26. La mateixa jornada tindrà lloc l'estrena de la cantata de Carles Santos *La veu de la terra*, un espectacle a la plaça de bous que es preveu desbordant i que obrirà l'Any Fuster.

L'artefacte inflable d'Artur Heras s'erigirà sobre la manifestació del 26 d'abril. Farà 20 metres d'alt per vuit d'ample. (foto, arxiu / Artur Heras)

Una visió lúdica. El giny inflable i vertical d'Heras es basa en la pintura de José Amorós que retrata el rei castellà i que es conserva al museu municipal de Xàtiva. El rector Francesc Gil, amb el vist-i-plau del conservador del museu, Carles Sarthou, va capgirar la pintura com a càstig al monarca que va cremar la ciutat. Heras diu que va dissenyar el globus "amb una intenció irònica i desdramatitzadora, una mena de càstig sense dolor que reflectesca la part lúdica d'unes reivindicacions serioses. No és un globus aerostàtic, sembla més una falla mòbil però sense barroquisme."

Les mesures del globus són de 20 metres d'alt per 8 d'amplària, i descansarà sobre un vehicle que el desplaçarà. "El mecanisme que el manté dret és una turbina en la base del cap seccionat de Felip V que llança l'aire fred a pressió per tot el cos del ninot". Les seues dimensions exigeixen que unes quantes persones supervisen el moviment de la figura, i procuren que salve obstacles com els cables d'alta tensió. "Però no faran falta més de cinc o sis, incloent-hi els conductors del vehicle", diu Heras, que recorda que la seua voluntat amb el monumental dirigible és "modificar el mobiliari urbà per tot arreu de la ciutat, i captar l'atenció fins i tot d'aquells que no tenen idea de qui era Felip V".

Quim Guixà, especialista en construcció d'espectacles monumentals que ha treballat per a La

Fura dels Baus i per a l'Expo de Sevilla i que va projectar l'espectacle de cloenda de les Olimpíades del 92, és l'encarregat de plasmar el disseny d'Artur Heras. Guixà, que ara treballa en el modelat de la mascota Gul per a la propera Exposició Universal de Lisboa, apunta que "els materials del Felip V són molt resistents i lleugers. La base és d'un element anomenat poliamida, que podem comparar al nilon, però amb molt poc de pes. El problema —continua Guixà—, és que la figura està cap avall, i els punts d'equilibri són difícils. És molt original, però exigeix bastant feina."

Per ajudar a sufragar el globus, i perquè implique directament els valencians, el Bloc Jaume I ha llançat 10.000 bons amb la reproducció del quadre d'Antoni Miró *Feli-Felip*, que fusiona al rei amb un tigre. Es vendran al preu de 1.000 pessetes, i també es poden trobar 150 serigrafies del mateix quadre, signades per l'autor, que es vendran al preu de 15.000 pessetes. El globus també serà exhibit en aquelles poblacions des de les quals s'haja contribuït al finançament, i es preveu que l'Onze de Setembre torne a aparèixer a Barcelona, on també es podran adquirir els bons. És previsible que en aquesta data, encara es mantinga la decisió de la Casa Reial de respondre negativament a la petició de les Corts valencianes de derogar els Decrets de Nova Planta.

El portaveu que va transmetre el missatge era molt apropiat: el vescomte d'Almansa.

El quadre d'Antoni Miró 'Feli-Felip'. Il·lustrarà els bons del Bloc Jaume I.

Joan M. Oleaque

Els cabells d'Absalom

Vicent Josep Escartí

Autobiografia fantàstica de Melior Agramunt, personatge valencià del segle XVI que va nàixer a Gandia i que fou acusat de fetiller davant del tribunal de la Santa Inquisició.

1.750 pessetes

Editorial 3i4
"Narratives 3i4", 53

Poesia, 3 Obra Completa

Josep Maria de Sagarra

El poema de Nadal
La rosa de cristall
Àncores i estrelles
Entre l'Equador
i els Tròpics
Poemes satírics
Poesies disperses
i inèdites

Editorial 3i4
"Obra Completa de J. M. de Sagarra", 3

Històries d'amor Overbooking

Toni Cabré

Una aportació argumental i temàtica d'una originalitat de què està mancada la literatura dramàtica catalana dels vuitanta ençà.

1.200 ptes

Editorial 3i4
"Teatre 3i4", 41